

C146 – BRU4

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

21 februari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het wegnemen van het Bruegelproject bij de vzw ‘de Rand’ 1
- Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de gevolgen van de vestiging van een nieuwe Europese School op de woningprijzen in de Vlaamse rand 2

Voorzitter: mevrouw Gerda Van Steenberge

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het wegneemen van het Bruegelproject bij de vzw 'de Rand'

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het hele concept over het behoud van Vlaamse en groene gordel rond het expanderende en verfransende Brussel gaat al lang mee. De idee van de groene gordel die een dam moet opwerpen tegen het Brussel van de betonboeren, van de vastgoedmaatschappijen, die erop uit waren om de rand te verstedelijken, is spijtig genoeg maar voor een deel gelukt. Het gewestplan voor Halle-Vilvoorde-Asse heeft ons voor erger behoed. We houden echter nog altijd ons hart vast voor wat betreft het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en de ideeën van de planologen over het Vlaamse stedelijke gebied rond Brussel. Zo wordt de deur naar verstedelijking en verbrusseling van de gordel pas goed opengezet. Dat is echter een andere discussie, die we vooral met de minister van Ruimtelijke Ordening moeten voeren.

Het Bruegelproject is – of misschien moet ik in de verleden tijd spreken – in feite een veel beperktere poging om door de verwerving van kastelen, domeinen, parken, bossen en natuurgebieden, of met de bestaande eigendommen van de Vlaamse Gemeenschap één collectieve gordel van patrimonium- en groenbezit uit te bouwen en er tegelijkertijd een culturele, cultuurhistorische, educatieve, ecologische en Europese dimensie aan te geven. Het is dus een totaalproject met heel veel dimensies, waarbij een aantal administraties en openbare instellingen op een geïntegreerde wijze moeten samenwerken. Dat is natuurlijk niet zo eenvoudig. Daarom leek het ons juist logisch dat het project bij de vzw 'de Rand' werd ondergebracht.

Vorige maand was ik aanwezig op de nieuwjaarsreceptie van vzw 'de Rand' in Sint-Genesius-Rode. Ik heb toen vernomen dat het Bruegelproject aan de vzw 'de Rand' werd onttrokken en dat minister Anciaux er bevoegd voor zou worden. Nadien kreeg ik daar de bevestiging van toen ik het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap van de provincie Vlaams-Brabant en de vzw 'de Rand' onder ogen kreeg. Daarin wordt inderdaad vastgesteld dat die opdracht in het kader van het Bruegelproject als een additionele verbinte-

nis van de vzw tegenover de Vlaamse Gemeenschap is weggevallen.

Mijnheer de minister, ik had de indruk dat vzw 'de Rand' daar toch wat ontgoocheld over was. Uit de nota die de Inspectie Financiën over het voorstel van samenwerkingsovereenkomst tot u heeft gericht, leid ik af dat het wegvallen van het Bruegelproject te wijten is aan "de onduidelijkheid die heerst over de toekomst van dit project." Nog niet zo lang geleden, naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen, hebt u echter zelf verwezen naar het geslaagde project Bruegel 06. U vond het een mooi en professioneel initiatief. U sprak toen ook al over een evaluatiefase. Uit het gebeurde leid ik af dat die fase achter de rug is.

Ik begrijp niet goed wat er aan de hand is. Wat heeft de evaluatie aangetoond waardoor het project weg moet bij vzw 'de Rand'? Ik weet wel dat een en ander niet draaide zoals het hoorde. Ik heb dat zelf ook opgemerkt tijdens de begrotingsbesprekingen. Ik heb toen gezegd dat er in 2007 wat minder gebeurde in vergelijking met 2006. Ik weet ook dat het geen sinecure is om een bestemming te vinden voor de gebouwen die op de meeste domeinen staan en die werden verworven. Heeft het daar iets mee te maken?

Ik dacht dat het Bruegelproject werd ondergebracht bij vzw 'de Rand' net omdat ze met de gemeenschapscentra een belangrijke actor is in de cultuursector en om op die manier overlappingsen of zelfs concurrentie te vermijden.

Mijnheer de minister, welke overwegingen liggen aan de basis van die beslissing? Wijzigt dit iets aan de doelstellingen en/of de werking van het Bruegelproject? Blijft de toelage voor het project ongewijzigd?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de beleidsbrief stond al dat het Bruegelproject niet meer zou ressorteren onder vzw 'de Rand'. Vzw 'de Rand' heeft daar op zich niet zoveel problemen mee. Natuurlijk is er wel enige ongerustheid over de bestemming van de fondsen. De vraag is of het geld minder expliciet zou dienen voor de ondersteuning van het Vlaams karakter van de rand. Mijnheer de minister, kunt u daarover enige duidelijkheid verschaffen? Wat is de precieze bestemming? Gaat er meer naar Brussel? Wordt het bedrag kleiner?

Het zou niet mogen dat we aan de ene kant in 500.000 euro extra voorzien voor taalpromotie en dergelijke, en dat er langs de andere kant een aanzienlijk bedrag voor

cultuur zou worden teruggenomen. Voor de vzw zelf is dat niet zo erg – dit is overigens ook niet hun corebusiness – maar wel voor de Vlaamse rand. Dat zou immers een verlies aan Vlaamse uitstraling betekenen.

Dit zou moeten blijven dienen ter ondersteuning van de groene domeinen in de rand, vooral ook in de rustiger vakantiemaanden. Wie het doet, is niet belangrijk, maar het mag zeker niet losgetrokken worden van Vlaams-Brabant. Bestaat er een engagement dat het voor die doelstelling blijft dienen?

Hoe zit het met de samenwerking met Brussel? Daarover staat vaag iets in de beleidsbrief. Komt er dan ook een bijdrage vanuit Brussel?

Zou het niet eerder aangewezen zijn om dergelijke middelen te investeren in duurzamere projecten? Ik denk aan de uitbouw van het Museum Felix De Boeck in Drogenbos, dat toch al een zekere uitstraling heeft. Ik denk ook aan het aantrekken van de Vlaamse wetenschappelijke instelling in Sint-Genesius-Rode. Dat zorgt niet alleen voor werkgelegenheid, maar versterkt ook de Vlaamse aanwezigheid en het Vlaamse karakter in die bedreigde faciliteitengemeente.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik begrijp de commotie over de bevoegdheidsverdeling niet goed. Daar is immers niets nieuws onder de zon.

Het Bruegelproject is gestart als een initiatief van de Vlaamse Regering in 1999. Het was de bedoeling een actieprogramma te ontwikkelen in de Vlaamse groene rand rond Brussel om vanuit een globale visie te werken rond cultuurbeleving, groenverwerving en groenbeheer.

De doelstellingen, zowel vanuit het departement Leefmilieu als vanuit het departement Cultuur, waren zeer ambitieus. Vanaf 2004 werd het culturele luik van het Bruegelproject ondergebracht bij de vzw 'de Rand'. Het groene luik bleef bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Deze feitelijke splitsing betekent evenwel niet dat er geen afstemming en complementariteit tussen cultuur en natuur meer mogelijk is. De middelen voor het culturele luik van het Bruegelproject werden toegevoegd aan de algemene werkmiddelen van de vzw 'de Rand' en bedroegen jaarlijks 373.000 euro. De middelen van vzw 'de Rand' en de middelen van het Bruegelproject behoorden toen nog integraal tot het departement Cultuur.

Bij het invoeren van beter bestuurlijk beleid werd vzw 'de Rand' als een extern verzelfstandigd agentschap ingedeeld bij het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid. Dat betekende dat de algemene werkingstoelage voor vzw 'de Rand' nominatief op

de begroting Coördinatie Vlaamse Rand werd ingeschreven en niet langer op de begroting Cultuur. Hierbij werd een uitzondering gemaakt voor twee culturele initiatieven: de toelage aan het museum Felix De Boeck voor 75.000 euro en de middelen voor het cultuurlijk van het Bruegelproject: 373.000 euro. Deze budgetten bleven op de begroting Cultuur en vallen dus onder de bevoegdheid van de Vlaamse cultuurminister.

Vanzelfsprekend heeft het Bruegelproject een band met het beleid dat we willen voeren in de rand. Ik ondersteun de zorg van de heer Demesmaecker daarin. Maar voor alle vragen met betrekking tot de doelstellingen en de werking van het Bruegelproject moet ik u doorverwijzen naar de ter zake bevoegde minister van Cultuur.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, ik dank u voor deze verduidelijking. Ik vind de idee van het Bruegelproject nog altijd zeer waardevol. Het is mij erom te doen dat men daar voluit kan gaan en dat de werking van het project, die in het verleden niet altijd optimaal was, kan verbeteren. Ik begrijp dat we deze vraag voortaan aan de minister van Cultuur moeten stellen. Ik zal dat in de volgende weken dan ook doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de gevolgen van de vestiging van een nieuwe Europese School op de woningprijzen in de Vlaamse rand

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, tijdens de vorige legislatuur, in 2003, heb ik uw voorganger, minister Van Grembergen, een vraag gesteld over de vestigingsplaats van de vierde Europese school in of rond Brussel. Recent is er in de RandKrant een artikel verschenen dat die vraag nog eens in herinnering heeft gebracht.

Het gaat meer specifiek over een bijdrage over de eindverhandeling van mevrouw Anouk Vermeyen, waarmee zij tot handelsingenieur promoveerde en waarin ze de evoluties en de knelpunten van de woningmarkt in de Vlaamse rand heeft onderzocht. Ze stelt onder meer vast dat de luchthaven een van de belangrijkste facto-

ren is die de prijzen van de bouwgrond de hoogte in duwen. Daarnaast blijkt ook het aantal Europese vreemdelingen een bepalende factor te zijn bij de prijzen van de woningmarkt, vooral wat de bouwgronden betreft.

Mevrouw Vermeyen stelt dat de Europese vreemdelingen azen op het hoogste segment van de woningmarkt, met name de grote woningen, waardoor er een tekort ontstaat aan woningen die groot genoeg en betaalbaar zijn. Het gevolg is dat de oorspronkelijke bewoners naar nieuwbouw grijpen en de vraag naar bouwgrond stijgt. Omdat het aandeel Europese vreemdelingen een duidelijk effect heeft op de betere en grotere woningen, besluit ze dat de vierde Europese school in Laken in de volgende jaren allicht een voelbaar effect zal hebben in de aangrenzende gemeenten. Ze noemt daarbij Meise, Grimbergen en Wemmel. Ze bevestigt de vrees die vijf jaar geleden aan de basis lag van mijn vraag aan uw voorganger. Ik stelde dat de inplanting van de school op het domein van Tour & Taxis of dat van de Kadetten-school Laken een negatief effect zou hebben op de gemeenten ten noordwesten van Brussel.

Uw voorganger stelde zich nogal terughoudend op in zijn antwoord. Hij gaf toe dat een al te grote Europese concentratie in en rond Brussel niet ideaal was. Hij zei dat hij de ontworteling van de andere bewoners van de regio wilde vermijden. Hij hield de boot af door te zeggen dat de Vlaamse Gemeenschap enkel een onrechtstreekse band had met de besluitvorming rond de oprichting van een vierde school, door haar vertegenwoordiger in de Hoge Raad van de Europese Scholen. Minister Van Grembergen beloofde evenwel dat hij de federale regering een technisch dossier zou voorleggen. Is dat gebeurd? Hij vond dat een inplanting van een vierde Europese school elders beter zou zijn. Ik had gedacht aan Vlaams-Brabant.

Wat is uw reactie, mijnheer de minister, op de bevindingen van mevrouw Vermeyen? Weet u of er aan de aankondiging van minister Van Grembergen enig gevolg werd gegeven? Bestaat er met name zo'n technisch dossier? Wat staat er dan in? Dat zou interessant zijn om weten, al was het alleen maar het studie- en documentatiecentrum van vzw 'de Rand'.

Hebt u in verband met de oprichting van een vierde Europese school deze legislatuur nog enige demarche gedaan? Zo ja, welke? Destijds was er ook al sprake van een vijfde Europese school op termijn. Dat is niet denkbeeldig gezien de uitbreiding van de EU. Beschikt u wat dat betreft over meer informatie? Is men van plan om een vijfde school in te planten?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mevrouw de voorzitter, ik wil zeker de rol van de minister niet innemen, maar ik

zou graag het volgende zeggen. Ik ben lid van de commissie voor de Vlaamse Rand en van de commissie voor Wonen. Ik heb naar aanleiding van hetzelfde artikel een vraag ingediend voor de minister van Wonen. Dat is belangrijk. Het gaat om betaalbaar en leefbaar wonen in onze regio. Ik vind het zeer belangrijk dat de minister van Wonen daar zijn visie over geeft. Deelt u mijn mening, mijnheer de minister? Is dit een bevoegdheid van de minister van Wonen?

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Het parlement is baas en wij zijn uw dienaars. Als u mij een vraag stelt, geef ik een antwoord. Het zal misschien toch een beetje een frustrerend antwoord zijn, mijnheer Van Nieuwenhuysen. Mevrouw De Wachter heeft een beetje gelijk, dit is niet echt mijn bevoegdheid. We hebben geen echte bevoegdheden over de inplanting van een Europese school. Die hebben we wel ten aanzien van Wonen. Het is eerder een kwestie van woon- en grondbeleid.

Ik heb de eindverhandeling van mevrouw Vermeyen niet gelezen. Ze lijkt me wel interessant, maar ik kan er niet over oordelen. Het lijkt me legitiem, wetenschappelijk gesproken, om een relatie te leggen tussen woning- en grondprijzen en de aanwezigheid van een koopkrachtig internationaal georiënteerd publiek en vervolgens de aantrekkingskracht die een Europese school op zo'n publiek uitoefent. Er zijn verbanden.

Als men die verbanden legt, zou men kunnen besluiten dat het vestigen van een nieuwe Europese school in Laken invloed heeft op prijzen in gemeenten in de omgeving, namelijk Wemmel, Meise, Grimbergen. Mensen die nog kunnen kiezen waar ze gaan wonen, en eventueel ook internationale bedrijven of organisaties die kunnen kiezen waar ze zich vestigen, houden wellicht gedeeltelijk rekening met het onderwijsaanbod voor leerplichtige leerlingen. Ze houden natuurlijk ook met vele andere factoren rekening. We moeten die keuze dus nuanceren.

Als we die redenering maken, moeten we ze helemaal doortrekken. Als er een Europese school komt in het noordoosten van Brussel en de grondprijzen daardoor stijgen, dan moet het effect in het zuidwesten omgekeerd zijn. Dan moeten de prijzen daar zakken. Dit is dus een genuanceerd, complex verhaal, maar het is zeker legitiem de vraag te stellen.

U vraagt me of ik het dossier heb opgevolgd, en of er überhaupt een dossier bestaat. Ik moet u in alle oprechtheid bekennen dat ik niets afweet van een technisch dossier voor het bepleiten van de inplanting van die school, op welke locatie ook. Ik weet wel dat de federale ministerraad in 2002 beslist heeft het dossier

voor de bouw van een vierde Europese school te bespreken in de schoot van een interkabinettenwerkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de eerste minister, de leden van het kernkabinet en de minister verantwoordelijk voor landsverdediging en wetenschapsbeleid.

In een tweede fase zou men deze werkgroep hebben uitgebreid met vertegenwoordigers van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de betrokken gemeenten. Op dat ogenblik was ik lid van de federale regering, en ik herinner me dat daarover is vergaderd en dat mensen daaraan werkten. Zelf ben ik daar nooit bij betrokken geweest. In elk geval is het belangrijkste wel dat ik u kan meedelen dat ik daar vandaag, op basis van mijn huidige bevoegdheden, ook niet bij betrokken ben.

“Heeft de minister in verband met de oprichting van een vierde Europese school in de loop van deze legislatuur nog een demarche gedaan, en zo, welke?” Op basis van het protocol van 13 april 1962 en het verdrag houdende het statuut van de Europese scholen van 24 juni 1994 is de Belgische staat verplicht op zijn grondgebied aan de Europese scholen gratis aangepaste lokalen ter beschikking te stellen en ze ook te onderhouden. Dat is een exclusieve federale aangelegenheid, de Vlaamse overheid is in heel het besluitvormingsproces slechts zijdelings betrokken. De Vlaamse Gemeenschap heeft immers maar één vertegenwoordiger in de Hoge Raad van de Europese Scholen.

Destijds was er ook al sprake van een vijfde Europese School die er op termijn zou komen. Beschik ik over meer informatie? De vraag voor een vijfde Europese school zou effectief aan de Belgische overheid zijn gesteld. Maar zoals ik al zei, is dit een federale aangelegenheid. Bovendien is het zo dat alle aandacht momenteel uitgaat naar de vierde Europese school. Die is momenteel en voorlopig in Vorst gehuisvest. De gedeeltelijke verhuizing naar Laken was gepland voor 2009, en zou volledig worden afgerond in 2010. Momenteel spreekt men van een eerste verhuis in 2010. Dit zou volgens mijn informatie onder meer te maken hebben met begrotingsperikelen.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb deze vraag aan u gesteld omdat u als minister bevoegd voor de coördinatie van het beleid inzake de Vlaamse rand moet waken over het Vlaams karakter van de gordel rond Brussel. U zegt terecht dat minister Keulen bevoegd is voor het woonbeleid en alles wat met de woonmarkt heeft te maken. Ik denk in dat verband wel dat die nieuwe school ervoor zal zorgen dat de lokale bevolking wordt verdrongen. Dat is een reëel probleem, zoals ook blijkt uit het feit dat op plaatsen waar internationale scholen zijn gevestigd,

zich een concentratie voordoet van mensen met kinderen die daar schoollopen. Dat was destijds mijn zorg, en dat is vandaag nog steeds zo.

Ik weet ook wel dat dit niet een rechtstreekse bevoegdheid is van u, en evenmin van de minister van Wonen. U bent eigenlijk alleen maar bevoegd om de gevolgen van die evolutie op te vangen. Maar misschien is het mogelijk dat de Vlaamse Regering eens overlegt met de initiatiefnemers van dergelijke projecten, en met hen onderzoekt of het niet interessant zou zijn om iets verder van Brussel een locatie te zoeken. Ik denk dan aan Waals-Brabant, waar toch voldoende ruimte is. Misschien moet men voor de realisatie van het vijfde project daar eens gaan kijken.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we hebben vanuit Vlaanderen weinig greep op dat soort van ontwikkelingen. Het is natuurlijk onze bevoegdheid niet om te zeggen waar die scholen in het bijzonder en de internationale instellingen in het algemeen moeten komen. Het is evenwel belangrijk om de gevolgen goed in te schatten. Daarom lijkt me die eindverhandeling erg belangrijk. Kunnen we die verhandeling niet opvragen en aan iedereen bezorgen? Weten hoe de vork aan de steel zit, is belangrijk. Verder is het nodig om voor een goed onthaalbeleid te zorgen en onze middelen en initiatieven ten volle te benutten. We moeten ook klaarstaan met een goed woon- en grondbeleid, en daarom lijkt het me relevant om daarover ook minister Keulen te ondervragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
